

Załącznik do Zarządzenia Nr 0050.116.2019
Wójta Gminy Drużbice
z dnia 9 maja 2019 roku

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

DLA
URZĘDU GMINY DRUŻBICE
97-403 DRUŻBICE

Marzec 2019

Wstęp

Niniejsza Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego opracowana dla **Urzędu Gminy Drużbice**, zwanej dalej obiektem została opracowana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji **z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. 2010r. Nr 109, poz. 719)**

Wyżej wymieniony przepis obliguje właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, do opracowania Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i zawarcia w nich wszystkich wymagań przeciwpożarowych dotyczących tych obiektów:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Dopuszcza się, aby instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, stanowiła w obiektach produkcyjnych i magazynowych część instrukcji technologiczno-ruchowej. Niniejsza instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Uwaga !!!

Przedmiotem opracowania nie jest ocena stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, ani przyjętych i zastosowanych rozwiązań technicznych.

SPIS TREŚCI

Wstęp

I.	Charakterystyka obiektu	7
II.	Zabezpieczenie obiektu w sprzęt i urządzenia ppoż. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi. Oznakowanie wg PN-92/N/01256	10
1.	Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego	
2.	Budowa i zasada obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego	
III.	Postępowanie na wypadek powstania pożaru	23
1.	Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru	
2.	Zasady postępowania pracowników i osób przebywających na terenie budynku, w przypadku powstania pożaru do czasu przybycia jednostek państwowej straży pożarnej	
3.	Sposoby i środki ewakuacji ludzi z budynku	
4.	Zasady prowadzenia ewakuacji ludzi z budynku	
5.	Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej z budynku wraz z przyporządkowaniem osobowym	
6.	Oznakowanie dróg ewakuacyjnych tablicami informacyjno – ostrzegawczymi z zakresu ochrony ppoż. i ewakuacji	
7.	Zasady ewakuacji przy wykorzystaniu dróg komunikacji ogólnej	
8.	Zabezpieczenie pogorzeliska	
9.	Pierwsza pomoc	
IV.	Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	37
V.	Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami o ochronie ppoż.	50
VI.	Zasady i sposoby usuwania zagrożeń pożarowych i wybuchowych	53
1.	Utrzymanie obiektu	
2.	Kontrola śmieci i odpadów	
4.	Palenie tytoniu	
5.	Ryzyko podpalenia	
6.	Prowadzenie dokumentacji	

VII.	Charakterystyczne potencjalne źródła powstania pożaru obiektu	58
VIII.	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż.	62
IX.	Możliwość rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie	65
X.	Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	67
XI.	Podstawy prawne	69
	ZAŁĄCZNIKI	71

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO

Lp.	DATA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI	IMIE I NAZWISKO OSOBY PRZEPROWADZAJĄCEJ AKTUALIZACJĘ	PODPIS

ROZDZIAŁ I Charakterystyka obiektu.

Urząd Gminy w Drużbicach wykorzystuje dla swojej działalności 3 budynki, w których zatrudnionych jest 71 osób (w tym 14 pracujących w terenie).

Wykaz pracowników Urzędu Gminy Drużbice:

Budynek A Drużbice 77A

- 27 pracowników + 2 pracowników na urlopie macierzyńskim

Budynek B Drużbice 20

- 5 pracowników + 1 pracownik na urlopie macierzyńskim

Budynek C Drużbice 86

- 16 pracowników (w tym 2 na stałe)

Budynek A

Wymiary:

Długość	10,24m
Szerokość	19,41m
Wysokość	8,95m
Powierzchnia zabudowy	197,01m ²
Kubatura	1692,38m ³

Konstrukcję budynku:

Ściany zewnętrzne wykonane z cegły silikonowej i ceramicznej.

Pokrycie dachowe:

Dach (stropodach) pokryty papą.

Stolarka:

Stolarka okienna PCV i drewniana, w ganku konstrukcja metalowo-szklana. Stolarka drzwiowa metalowa i drewniana.

Budynek B

W budynku B Urząd Gminy zajmuje pomieszczenia na 1 piętrze w tym:

1. Urząd Stanu Cywilnego
2. Biblioteka
3. GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4. Pomieszczenia pracowników Urzędu Gminy

Parter budynku zajmuje Ośrodek Zdrowia (wejście główne od ulicy przy którym umieszczony jest główny wyłącznik prądu.

Przy wyjściu z budynku zlokalizowane jest miejsce zbiórki do ewakuacji pracowników.

W piwnicy budynku znajduje się pomieszczenie kotłowni z kotłem na ekogroszek.

Wymiary:

Długość	16,79m
Szerokość	15,54m
Wysokość	8,6m
Powierzchnia zabudowy	260,91m ²
Kubatura	2243,82m ³

Konstrukcję budynku:

Ściany zewnętrzne wykonane z cegły ceramicznej, otynkowane.

Pokrycie dachowe:

Dach (stropodach) pokryty papą.

Stolarka:

Stolarka okienna PCV. Stolarka drzwiowa aluminiowo-metalowa.

Budynek C

Referat remontowo - techniczny

W budynku Urząd Gminy zajmuje część parteru. Pozostałą część zajmuje Poczta. W piwnicy zlokalizowana jest kotłownia na ekogroszek.

Piętro stanowią pomieszczenia mieszkalne.

Przy wyjściu z budynku zlokalizowane jest miejsce zbiórki do ewakuacji pracowników.

Wymiary:

Długość	9,53m
Szerokość	15,53m
Wysokość	6,40m
Powierzchnia zabudowy	148,09m ²
Kubatura	947,77m ³

Konstrukcję budynku:

Ściany zewnętrzne wykonane z cegły ceramicznej, otynkowane.

Pokrycie dachowe:

Dach (stropodach) pokryty papą.

Stolarka:

Stolarka okienna PCV. Stolarka drzwiowa drewniana, aluminiowa, metalowa.

ROZDZIAŁ II Zabezpieczenie obiektu w sprzęt i urządzenia ppoż. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi. Oznakowanie wg PN-92/N/01256/01 i 02

1. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego na terenie obiektu należy kierować się następującymi zasadami:

- ✓ sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,
- ✓ oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z polską normą - **PN-92/N-01256/01**,
- ✓ do sprzętu winien być zapewniony dostęp o szerokości minimum 1 m,
- ✓ sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, słońce),
- ✓ odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m,
- ✓ w pobliżu urządzeń elektrycznych powinny znajdować się gaśnice przeznaczone do gaszenia takich urządzeń (z indeksem E).

Ilość podręcznego sprzętu powinna odpowiadać zasadom określonym w paragrafie 28 i 29 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003r. w sprawie ochrony ppoż. Budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz. 1138, z dnia 11 lipca 2003r.)

W tego typu obiektach co najmniej jedna jednostka sprzętowa o masie środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni.

Występowanie w obiekcie instalacji hydrantowej wewnętrznej nie powoduje zwolnienia od obowiązku wyposażenia go w podręczny sprzęt gaśniczy.

Sprzęt gaśniczy powinien być nie rzadziej niż raz w roku lub zgodnie z zaleceniem producenta konserwowany przez uprawnionego konserwatora.

2. Budowa i zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

Stosując podręczny sprzęt gaśniczy należy pamiętać o symbolach umieszczanych na gaśnicach, decydujących o możliwości zastosowania sprzętu w konkretnej sytuacji. Ze względu na rodzaj palącego się materiału stosowane są następujące oznaczenia:

Grupa pożarów	Rodzaj materiału palnego, urządzeń objętych pożarem	Rodzaj sprzętu gaśniczego
A	Ciała stałe (występuje zjawisko spalania żarowego): drewno, papier, tkaniny.	Gaśnica płynowa lub pianowa
B	Ciecze palne i substancje stałe topiące się: benzyny, alkohole, oleje, tłuszcze, lakiery.	Zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe, halonowe
C	Gazy palne: propan, acetylen, gaz ziemny.	Zamiennie gaśnice śniegowe, proszkowe, halonowe
D	Metale lekkie: magnez, sód, potas, karbid.	Gaśnice proszkowe
E	Urządzenia elektryczne pod napięciem lub materiały znajdujące się w pobliżu tych urządzeń.	Zamiennie gaśnice śniegowe, halonowe, proszkowe,

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy:

- a) hydronetki wodno-pianowe,
- b) gaśnice i agregaty gaśnicze: pianowe, śniegowe, halonowe, proszkowe,
- c) koce gaśnicze,

HYDRONETKI WODNO - PIANOWE

Hydronetki są urządzeniami gaśniczymi składającymi się ze zbiornika na wodę lub wodny roztwór środka pianotwórczego, wykonanego z metalu bądź tworzywa sztucznego oraz pompki ręcznej umożliwiającej podawanie na krótkie odległości (ok. 3m) wody lub piany. Ze względu na utrudnienia w ich obsłudze (konieczność pompowania) oraz ubytki wody na skutek nieszczelności zamknięcia zbiornika, są one wycofywane z eksploatacji.

Aby uruchomić hydronetkę, należy:

- ustawić ją na ziemi w odległości 3-5m od źródła ognia,
- włożyć stopę w wycięcie kołnierza w podstawie,
- prawą ręką płynnie, na cały skok poruszać tłokiem pompki,
- w lewą rękę ująć wąż przy prądownicy i skierować strumień wody na ogień.

Aby z hydronetki uzyskać pianę, należy do wody znajdującej się w zbiorniku dodać ok. 0,5 litra środka pianotwórczego i wymienić prądowniczkę wodną na pianową. Po zakończeniu gaszenia z hydronetki należy wylać resztkę płynu, wypłukać zbiornik, przepompować pompkę czystą wodę, usunąć nieczystości, a następnie napełnić hydronetkę czystą wodą.

Użycie hydronetki do gaszenia urządzeń znajdujących się pod napięciem elektrycznym grozi porażeniem i jest zabronione!

GAŚNICA PIANOWA

Gaśnica pianowa składa się z wieszaka, zbijaka, dyszy wylotowej, przepony, zbiornika z częścią kwaśną (kwas siarkowy), zbiornika głównego z wodnym roztworem środka pianotwórczego i kwaśnym węglanem sodu. Podczas połączenia się części kwaśnej z częścią alkaliczną, następuje burzliwa reakcja chemiczna w wyniku, której powstają duże ilości dwutlenku węgla, wyrzucającego pianę przez dyszę wylotową gaśnicy i jednocześnie stanowiącego wypełnienie pęcherzyków piany.

Cechy budowy i obsługa:

- zbiornik stalowy pokryty z zewnątrz powłoką epoksydowo-poliestrową, a wewnątrz szczelną wykładziną rdzo-ochronną,
- środek gaśniczy stanowi roztwór wody ze środkiem pianotwórczych AFFF,
- GWP-9Z jest zasilany nabojem CO₂ umieszczonym wewnątrz zbiornika,
- możliwość przerywania strugi gaśniczej,
- nadaje się do ponownego napełniania,
- GWP-6X - ładunek pod stałym ciśnieniem,

Gaśnica wyposażona jest w manometr do kontroli stanu technicznego gaśnicy.

Gaśnice te przeznaczone są do gaszenia pożarów grup A i B.

Ze względu na niebezpieczeństwo porażenia nie należy ich stosować do gaszenia urządzeń znajdujących się pod napięciem elektrycznym.

Jeden raz na pół roku gaśnica ta powinna być sprawdzana przez osoby do tego upoważnione.

Są to gaśnice jednorazowego użytku i po każdym użyciu powinny zostać oddane do specjalistycznego zakładu w celu ponownego napełnienia.

GAŚNICA ŚNIEGOWA

Działanie gaśnicze dwutlenku węgla, głównego składnika gaśnic śniegowych, polega na schłodzeniu palących się materiałów oraz odcięciu dopływu tlenu.

Gaśnica śniegowa składa się ze stalowej butli zakończonej od dołu stopką od góry zaś zaworem. Do zaworu podłączony jest odcinek wysokociśnieniowego węża zakończony dyszą wylotową z uchwytem (drewno lub bakelit).

Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, pod dużym (ok.100 atm.) ciśnieniem. Na skutek odkręcenia zaworu następuje wyrzucenie dwutlenku przez dyszę w postaci śniegu, który następnie sublimuje.

Wydobywający się z tej gaśnicy środek gaśniczy ma temperaturę ok. -78⁰ Celsjusza. Niedopuszczalne jest zatem kierowanie strumienia na organizmy żywe !

Uruchomienie gaśnicy śniegowej polega na:

- podejściu z gaśnicą w pobliże źródła ognia,
- odkręceniu prawą ręką zaworu wrzecionowego lub przyciśnięciu dźwigni po uprzednim wyciągnięciu zawlecзки,
- chwyceniu lewą ręką za izolujący uchwyt przy dyszy wylotowej,
- skierowaniu strumienia dwutlenku węgla na źródło ognia.

Gaśnica ta przeznaczona jest do gaszenia pożarów grup BCE.

Są to gaśnice jednorazowego użytku i po każdym użyciu powinny zostać oddane do specjalistycznego zakładu w celu ponownego napełnienia.

Przegląd zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz do roku.

Gaśnica Śniegowa UGS – 2X

Przeznaczenie

Urządzenie gaśnicze UGS-2X przeznaczone jest do gaszenia np.: monitorów, komputerów, sprzętu RTV, rozdzielni i szaf sterowniczych, wózków widłowych elektrycznych, elektrowozów, meleksów znajdujących się pod napięciem. Urządzenie nie powoduje powstania zjawiska tzw. szoku termicznego, jaki powstaje w czasie użycia typowej gaśnicy śniegowej. Urządzenie posiada prądownicę, która umożliwia precyzyjne kierowanie strumieniem gazu podczas gaszenia, nie powodując zniszczeń w najbliższym otoczeniu.

GAŚNICA PROSZKOWA

Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza, opierająca się przede wszystkim na działaniu inhibitującym proszków gaśniczych. Poza tym proszki ograniczają dostęp tlenu do strefy spalania i wyrzucona pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni.

GP-2

GP-4

Uruchomienie gaśnic GP-2X i GP-4X polega na:

- podejściu w pobliże źródła ognia,
- wyjęciu zawleczki,
- naciśnięciu dźwigni i skierowaniu wydobywającego się proszku na źródło ognia.

GP-6

GP-9

GP-12

Uruchomienie gaśnic GP-6Z i GP-12Z polega na:

- podejściu do źródła ognia,
- wbiciu ręką zbijaka lub naciśnięciu dźwigni znajdującej się na gaśnicy (nie wolno odwracać gaśnicy do góry dnem!),
- naciśnięciu po ok. 2s dźwigni stanowiącej zakończenie gumowego węża, skierowaniu strumienia proszku na źródło ognia.

Gaśnice te w zależności od rodzaju użytego proszku mogą służyć do zwalczania wszystkich grup pożarów. Informacja o tym do czego służy konkretna gaśnica powinna być umieszczona na obudowie.

Są to gaśnice jednorazowego użytku i po każdym użyciu powinny zostać oddane do specjalistycznego zakładu w celu ponownego napełnienia.

Gaśnica proszkowa wykonana jest w postaci cylindrycznego zbiornika metalowego do którego przymocowany jest wężyk z dyszą. Od góry zamykana jest pokrywą, w której umieszczony jest zawór pokrętny, zbijakowy, bądź dźwignia.

Przegląd zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz do roku.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. W sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Z dnia 29 lipca 2002 r.) paragraf 1 ust.1 pkt e, dozorowi technicznemu podlegają urządzenia techniczne – zbiorniki przenośne o pojemności większej niż 0,35 dm³ i nadciśnieniu wyższym niż 0,5 bara.

KOC GAŚNICZY

Koce gaśnicze przeznaczone są do gaszenia ognia w jego stadium początkowym, stanowiącym zarzewie pożaru. Działanie gaśnicze polega na izolowaniu źródła ognia od dostępu tlenu. Szczególnie przydatne bywają do gaszenia palącej się na człowieku odzieży.

Koc gaśniczy może być wykonany z tkaniny azbestowej (wycofywane z uwagi na szkodliwość azbestu) lub włókniny szklanej, uszczelnionej przez zaimpregnowanie wodnym roztworem chlorku amonowego z ciałami wiążącymi.

Aby użyć koca gaśniczego należy:

- chwycić za zwisające uchwyty i silnym pociągnięciem wyszarpnąć koc z zaplombowanego futerału,
- podbiec z kocem do ognia,
- rozwinąć koc przez strzepnięcie,
- narzucić koc na płonący przedmiot i otulić go przydeptując brzegi koca.

HYDRANTY WEWNĘTRZNE

W obiektach magazynowych zainstalowane są hydranty wewnętrzne z węzem płasko składanym, zwanym dalej „hydrantem 52”.

Hydrant wewnętrzny jest to zespół obudowany szafką składający się z zaworu hydrantowego, nasady tłocznej, węża pożarniczego i prądownicy wodnej, zasilanej bezpośrednio z instalacji wodociągowej. Hydranty wewnętrzne powinny być umieszczone w łatwo dostępnych miejscach a w szczególności:

- przy wejściach i przy każdej klatce schodowej,
- na każdej kondygnacji
- w przejściach i na korytarzach,
- przy wejściach na poddasza,
- przy wyjściach na przestrzeń otwartą, przy wyjściach ewakuacyjnych z pomieszczeń magazynowych.

Zasięg hydrantów 52 w poziomie powinien obejmować całą powierzchnię chronionego budynku, strefy pożarowej lub pomieszczenia. Przy określaniu wszystkich parametrów hydrantu należy stosować normę PN-EN 671.

Wymagania dla hydrantów 52 :

- długość odcinka węża pożarniczego przyłączonego do zaworu hydrantowego 52 równą 20 m.
- efektywny zasięg rzutu prądów gaśniczych:
 - a. w strefach pożarowych ZL w budynkach o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej – 3m.
 - b. w pozostałych budynkach – 10 m.
 - c. minimalna wydajność wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić dla hydrantu 52 – $2,5 \text{ dm}^3/\text{s}$.
- zawory hydrantowe powinny być umieszczone na wysokości 1,35 m od poziomu podłogi.
- nasady tłoczne powinny być skierowane do dołu w sposób umożliwiający łatwe przyłączenie węża tłoczego oraz jego otwieranie i zamykanie.
- przed hydrantem wewnętrznym powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

Ciśnienie na zaworze 52, położonym w najniekorzystniej ze względu na wysokość i opory hydrauliczne nie powinno być mniejsze niż 0,2 MPa, maksymalne ciśnienie robocze nie powinno przekraczać 1,2 MPa. Na zaworach 52 i zaworach odcinających hydrantów nie powinno przekraczać 0,7MPa.

Zasada obsługi hydrantu wewnętrznego jest bardzo prosta i polega na:

- podejściu do szafki i otworzeniu drzwiczek,
- rozwinięciu węża hydrantowego zakończonego prądownicą,
- odkręceniu zaworu hydrantowego,
- skierowaniu strumienia wody na źródło pożaru.

Badania hydrantów wewnętrznych przeprowadza się zgodnie z programem określonym w PN-EN 671-1, PN-EN 671-2, PN-EN 671-3. Odbywa się to w nowobudowanych lub modernizowanych obiektach oraz podczas okresowych kontroli.

Hydranty wewnętrzne powinny być poddawane regularnym kontrolom w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego. Celem kontroli hydrantów jest upewnienie się, że hydranty i wyposażenie:

- są na swoim miejscu,
- nie są zastawiane, widoczne, mają czytelne oznakowanie zgodnie z PN -01256-1/92,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i usterek należy podjąć niezwłoczne działania w celu ich usunięcia.

Przeglądy i konserwacje.

Zakres przeglądu i konserwacji corocznej:

- szczelność połączeń i rozwiniętego węża,
- czy miejsce umieszczenia hydrantu jest oznakowane,
- czy jest prawidłowo zamocowany do ściany,
- sprawność zaworu odcinającego wodę,
- czy zwijadło obraca się lekko w obu kierunkach,
- stan techniczny rurociągów zasilających w wodę,
- stan techniczny obudowy i zamykanie drzwiczek hydrantu,
- możliwość połączenia prądownicy z węzem pożarniczym,
- stan techniczny prądownicy,
- umieszczeniu instrukcji obsługi hydrantu wewnętrznego,

Zakres przeglądu i konserwacji co 5 lat:

- hydranty powinny być poddane próbie ciśnieniowej na max ciśnienie robocze instalacji.

Po wykonaniu przeglądu i prac konserwacyjnych hydranty wewnętrzne powinny posiadać oznakowanie „SPRAWDZONE”.

Osoba przeprowadzająca przegląd powinna dokonać zapisu w książce kontroli sieci hydrantowej z następującymi informacjami:

- data (miesiąc i rok) przeglądu i testów, wyniki testów
- wykaz zainstalowanych zamiennych części
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testu
- nazwa firmy, konserwatora dokonującego przeglądu.

W przypadku rozbudowy lub budowy nowych obiektów warunkiem przystąpienia do badań jest sprawdzenie zgodności instalacji z projektem, z uwzględnieniem zapisów w dzienniku budowy oraz innych równorzędnych dokumentach, w tym oświadczenia wykonawcy o zgodności instalacji z projektem, protokoły odbiorów częściowych zakrytych fragmentów instalacji. Z przeprowadzonych badań sporządza się protokół zawierający datę odbioru, skład komisji odbioru, opis instalacji, wykaz przedłożonych dokumentów, stwierdzenie zgodności z wymaganiami ww. PN-EN.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa powinna być zasilana z zewnętrznej sieci wodociągowej lub ze zbiorników o odpowiednim zapasie wody do celów przeciwpożarowych, bezpośrednio albo za pomocą pompowni przeciwpożarowej – zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu MSWiA z dnia 16 czerwca 2003r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Nr 12, poz. 1139) i zapewnić zasilanie przez co najmniej 2 godziny.

UWAGA !

**Ze względu na niebezpieczeństwo porażenia prądem,
wody - jako środka gaśniczego, nie można podawać na
urządzenia znajdujące się pod napięciem elektrycznym.**

ROZDZIAŁ III Postępowanie na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

1. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru.

Każdy pracownik lub osoba przebywająca na terenie obiektu z chwilą zauważenia pożaru lub innego zagrożenia jest zobowiązana powiadomić o zaistniałej sytuacji **osobę odpowiedzialną za ppoż. w obiekcie.**

W przypadku pożaru lub zdarzenia wymagającego użycia specjalistycznego sprzętu ratowniczego należy powiadomić:

PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ

tel. 998

a następnie, w razie takiej potrzeby :

POGOTOWIE RATUNKOWE

tel. 999

POLICJĘ

tel. 997

POGOTOWIE ENERGETYCZNE

tel. 991

W przypadku zauważenia pożaru należy zachować się w sposób następujący:

Krzykiem "PALI SIĘ" (w sposób nie wywołujący paniki) oraz sygnałem określonym dla obiektu poinformować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia o zaistniałym zagrożeniu.

Przy alarmowaniu telefonicznym należy:

- wykręcić właściwy numer, a po zgłoszeniu się dyżurnego rejonowego stanowiska kierowania, podać:
 - a) swoje imię i nazwisko,
 - b) dokładne miejsce pożaru (adres, możliwość dojazdu)
 - c) co się pali?, czy jest zagrożone życie ludzkie?
 - d) numer telefonu z którego się mówi,

UWAGA !

Nie odkładać słuchawki dopóki dyżurny PSP nie potwierdzi, że meldunek przyjął. Po odłożeniu słuchawki odczekać chwilę na ewentualny telefon sprawdzający.

2. Zasady postępowania pracowników i osób przebywających na terenie budynku, w przypadku powstania pożaru do czasu przybycia jednostek państwowej straży pożarnej

1. Przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratunkową kieruje KIEROWNIK OBIEKTU lub osoba przez niego upoważniona.
3. W pierwszej kolejności ewakuować ludzi.
4. Wyłączyć dopływ energii elektrycznej do pomieszczeń objętych i zagrożonych pożarem.
5. Usunąć z obszaru zagrożonego materiały palne.
6. Nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się pożaru.
7. Przy wykonywaniu tych czynności zachować spokój i nie wywoływać paniki.
8. Z chwilą przybycia na miejsce pożaru jednostek straży pożarnej, należy wskazać drogę dojścia do ogniska pożaru oraz udzielić informacji i pomocy. Dowodzący siłami pożarniczymi po przebyciu na miejsce akcji przejmuje dowodzenie, natomiast pracownicy i osoby czasowo przebywające na terenie obiektu mają obowiązek udzielenia niezbędnych informacji i bezwzględnego podporządkowania się jego poleceniom i rozkazom.
9. Kierujący działaniem ratowniczym może w trakcie działania ratowniczego odstąpić od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne oraz żądać pomocy w sprzęcie wraz z obsługą.

Sprawne prowadzenie ewakuacji uzależnione jest od kilku czynników:

- prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji pożarowej i związanych z nimi zagrożeniami.
- szybkiego i prawidłowego zaalarmowania wyznaczonych sił i środków do akcji ratowniczej i osób zagrożonych.
- właściwego kierowania ludzi drogami ewakuacyjnymi
- niedopuszczenie do powstania paniki
- umiejętność kierowania akcją ratowniczo-gaśniczą w pierwszej fazie pożaru
- staranne przygotowanie pracowników do działań w przypadku zarządzenia ewakuacji.
- ściśle realizowanie zadań ustalonych w niniejszej instrukcji
- podporządkowanie się wszystkim osobom decyzyjną podejmowanym przez kierującego akcją ewakuacyjną

Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej osoby funkcyjne odpowiedzialne za prowadzenie działań ratowniczo-gaśniczych powinny postępować zgodnie z następującymi zasadami:

- przyjąć wszystkie informacje o zaistniałym pożarze
- udać się na miejsce pożaru, dokładnie ocenić sytuację oraz przejąć kierownictwo akcją ratowniczą do czasu przyjazdu jednostek straży pożarnej
- w zależności od sytuacji pożarowej wydanie odpowiednich poleceń w szczególności w zakresie:
 - szybkiego zaalarmowania jednostek straży pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru.
 - mobilizacji pracowników.
 - przeprowadzenia ewakuacji chorych oraz cenniejszego sprzętu z zagrożonej strefy.

3. Sposoby i środki ewakuacji ludzi z budynku.

Ewakuacja ma na celu ochronę, życia lub zdrowia ludzkiego i wartości materialnych. w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Wypracowanie odpowiednich zasad i charakterystycznych elementów postępowania, podjęcie właściwych rozwiązań i decyzji w przypadku ewakuacji z obiektu ma ogromny wpływ na życie i zdrowie pracowników obiektu.

Wszystkie holle, schody, korytarze i pochylnie w obiekcie powinny być prawidłowo oznakowane. W warunkach powstania pożaru w porze nocnej i silnego zadymienia, kierunki dróg ewakuacyjnych ułatwią poruszanie się osobom nie znającym obiektu

Nie wolno dróg i wyjść ewakuacyjnych zastawiać przedmiotami, które mogą utrudniać lub hamować ewakuację. Podłogi na drogach ewakuacyjnych powinny być utrzymane tak by nie powodowały poślizgu, wykładziny o stopniu trudnozapalności i nie narażały na upadek.

Ewakuacje należy prowadzić w sposób nie wzbudzający paniki wśród osób ewakuowanych.

Pracownicy obiektu powinni być przeszkoleni co do znajomości przepisów przeciwpożarowych oraz okresowo sprawdzani w zakresie znajomości zasad prowadzenia ewakuacji.

4. Zasady prowadzenia ewakuacji ludzi z budynków.

- 1.W zależności od wielkości pożaru i powstałej sytuacji zachodzi konieczność przeprowadzenia ewakuacji ludzi czy mienia.

W większości sytuacji wystarczy przeprowadzenie częściowej ewakuacji obejmującej pomieszczenia zagrożone bezpośrednio pożarem lub zagrożone dymem i gazami pożarowymi.

- 2.Do zadań pracowników należy kierowanie ludzi do odpowiednich dróg i wyjść ewakuacyjnych.
- 3.Ewakuację należy rozpocząć od pomieszczeń najbardziej zagrożonych. Oznakowanie przy pomocy znaków ewakuacyjnych na ciągach komunikacji ogólnej określa

najkrótszą drogę do wyjścia ewakuacyjnego, jednak jeśli wymaga tego sytuacja kierunek prowadzonej ewakuacji może zostać zmieniony.

Przy możliwości wyboru dwóch dróg ewakuacyjnych należy brać pod uwagę, że zmiana kierunku ewakuacji w jedną drogę może spowodować nadmierne przepełnienie i trudności z opanowaniem porządku.

4. Jednym z podstawowych spraw wpływających na ewakuację jest sposób prowadzenia alarmowania. Należy robić to dokładnie, szybko i jednocześnie z rozwagą, spokojem bez zbędnego pośpiechu, krzyków i hałasu w sposób by nie spowodować paniki.

(omawiane wyżej zagadnienia są bardzo trudne i wymagają dużych umiejętności i dyscypliny personelu obiektu).

5. Przed prowadzeniem alarmowania personel powinien przygotować drogi ewakuacyjne przez otwarcie i unieruchomienie drzwi, sprawdzając czy drogi te są wolne od dymu i czy nie są zablokowane.
6. Miejsce zbiórki osób ewakuowanych powinno być dostatecznie oddalone od miejsca pożaru.
7. Osoby prowadzące ewakuacje powinny ściśle wykonywać polecenia kierującego akcją ratowniczą.

5. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej wraz z przyporządkowaniem osobowym.

1. Do udziału w akcji ewakuacyjnej wyznacza się:
 - w dzień -cały personel
 - w nocy i w czasie wolnym od pracy-personel dyżurny
2. Ogłoszenie o ewakuacji następuje telefonicznie, a w razie braku takiej możliwości przez gońców, którymi winny być osoby z personelu.
3. Ogłaszając alarm o pożarze wzywa się do zachowania spokoju i ewakuowania ludzi zgodnie z kierunkami określonymi za pomocą znaków ewakuacyjnych.
4. Akcję ratowniczą ludzi należy łączyć z gaszeniem pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego, szczególnie wtedy

gdy, ogień i dym utrudnia wyprowadzenie ludzi z pomieszczeń najbardziej zagrożonych.

5. O wszystkich zaistniałych wypadkach należy meldować kierującemu akcją ratowniczą.
6. Po wypełnieniu swoich zadań osoby biorące udział w akcji ratowniczo-gaśniczej zgłaszają się do kierującego, który przydziela im kolejne zadania:
 - ewakuacja mienia
 - współdziałanie w akcji gaśniczej.
7. Kierujący akcją ewakuacyjną w chwili przybycia straży pożarnej przekazuje informację o pożarze i ewakuacji dowódcy przybyłej jednostki. Kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą przejmuje dowódca straży pożarnej.

6. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych tablicami informacyjno-ostrzegawczymi z zakresu ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji.

Cały teren obiektu powinien być oznakowany tablicami informacyjno-ostrzegawczymi z zakresu ochrony ppoż. i ewakuacji zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami:

1)Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa

PN-92/N-01256/01.

2)Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

PN-92/N-01256/02.

Normy te stanowią, iż znaki mają być widoczne w warunkach ciemności np. po odłączeniu dopływu energii elektrycznej. Spotykane i dopuszczalne w użyciu są dwa rodzaje znaków.

Pierwszymi są znaki wykonane z materiałów fotoluminescencyjnych. Norma określa, iż znaki te powinny być widoczne w ciemnościach min. dwie godziny od momentu ustania dopływu światła naturalnego lub sztucznego.

Atest stwierdzający przydatność znaków wykonywanych przez różnych producentów wydaje Centrum Naukowo-Badawcze Rozwoju Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie.

Stosując te znaki, należy pamiętać o tym, iż zasada ich działania sprowadza się do akumulowania światła w normalnych warunkach i wypromieniowaniu go po ustaniu jego dopływu. Znak umieszczony w miejscu pozbawionym dopływu światła nie spełni swojej funkcji (nie będzie świecił !).

Drugim rodzajem znaków są znaki zasilane bateriami niklowo-kadmowymi włączające się automatycznie w momencie wyłączenia dopływu energii elektrycznej .

Znaki ewakuacyjne /kolor zielony/ powinny być umieszczone w sposób ułatwiający przeprowadzenie sprawnej ewakuacji, w sposób następujący:

Kierunek do wyjścia

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek do wyjścia w prawo

Kierunek do wyjścia w lewo

**Kierunek do wyjścia
schodami w górę w lewo**

**Kierunek do wyjścia
schodami w górę w prawo**

**Kierunek do wyjścia
schodami w dół w lewo**

**Kierunek do wyjścia
schodami w dół w prawo**

Drzwi ewakuacyjne w lewo

Drzwi ewakuacyjne w prawo

Kierunek drogi ewakuacyjnej
(stosować tylko z innymi znakami)

Kierunek drogi ewakuacyjnej
(stosować tylko z innymi znakami)

Ciągnąć aby otworzyć

Pchać aby otworzyć

Stłuc, aby uzyskać dostęp

Przesunąć w celu otwarcia

1/ znak **WYJŚCIE EWAKUACYJNE** należy umieszczać nad drzwiami prowadzącymi bezpośrednio na zewnątrz obiektu,

2/ znak **KIERUNEK EWAKUACJI /STRZAŁKA/** należy umieścić na:

- ✓ bocznych ścianach korytarzy w kierunku wyjścia ewakuacyjnego,
- ✓ ścianach, w miejscach widocznych poszczególnych pomieszczeń,

3/ znak **KIERUNEK DO DRZWI EWAKUACYJNYCH**

/ biegnący ludzik ze strzałką / należy umieścić na:

- ✓ nad drzwiami prowadzącymi na wewnętrzne drogi ewakuacyjne,

4/ znak **SCHODY EWAKUACYJNE** /biegnący ludzik w kierunku schodów/ należy umieścić na:

- ✓ wszystkich klatkach schodowych służących celom ewakuacji.

Znaki ochrony ppoż. /kolor czerwony/ należy rozmieszczać w sposób zapewniający dla wszystkich użytkowników obiektu pełną informację z zakresu ochrony ppoż. obiektu, a mianowicie:

Hydrant wewnętrzny

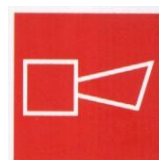
Gaśnica

**Telefon do użycia
w stanie zagrożenia**

Alarmowy sygnalizator akustyczny

Zestaw sprzętu gaśniczego

Uruchamianie ręczne

**Kierunek do rozmieszczenia sprzętu
gaśniczego lub
urządzenia ostrzegającego**

**Kierunek do rozmieszczenia sprzętu
gaśniczego lub
urządzenia ostrzegającego**

Drabina pożarowa

Nie zastawiać

**Zakaz używania otwartego ognia palenie
tytoniu zabronione**

Palenie tytoniu zabronione

Zakaz gaszenia wodą

1/ znak **ZAKAZ UŻYWANIA OTWARTEGO OGNI**

/zakaz palenia papierosów/

✓ w pomieszczeniach, gdzie wprowadzono taki zakaz, a w szczególności:

- na korytarzach,
- w pomieszczeniach socjalnych,
- w magazynach,
- szatniach,

2/ znak **GAŚNICA** należy umieszczać w miejscu ustawienia (zamocowania) gaśnicy.

3/ znak **PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY** /białe półkole/

w miejscach zlokalizowania większej ilości gaśnic lub zestawów podręcznego sprzętu gaśniczego np. koc gaśniczy + gaśnica

- kuchnia,
- kotłownia,

4/ znak **HYDRANT WEWNĘTRZNY** w miejscu lokalizacji hydrantu wewnętrznego,

5/ znak **TELEFON ALARMOWY** w miejscu zainstalowania aparatu telefonicznego, na drzwiach tego pomieszczenia.

Oprócz wymienionych wyżej znaków obiekt należy wyposażyć dodatkowo w:

- **Instrukcję postępowania na wypadek pożaru** umieszczając ją w miejscu widocznym np.: przy głównym wejściu do obiektu,

- **Wykaz numerów alarmowych** umieścić przy każdym telefonie, z którego jest możliwość połączenia się ze strażą pożarną,

UWAGA !

Wszystkie znaki, za wyjątkiem znaku WYJŚCIE EWAKUACYJNE należy umieszczać na wysokości ok. 1,5 m, w miejscach oświetlonych i dobrze widocznych.

7. Zasady ewakuacji przy wykorzystaniu dróg komunikacji ogólnej.

Ewakuacja z poszczególnych pomieszczeń powinna odbywać się przy wykorzystaniu wyjść wyznaczonych jako **wyjścia ewakuacyjne**, jak również przez pozostałe dostępne drzwi, a to oznacza, że nie wolno ich zastawiać żadnymi przedmiotami w/g niżej wymienionych zasad.

- 1)** Po ogłoszeniu alarmu o niebezpieczeństwie /sygnał określony przez Właściciela Obiektu/ każda z osób opuszczających zagrożony obszar powinna zachować spokój i sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie przebywają ludzie,
- 2)** Wskazane przez kierującego działaniami osoby muszą z nim ściśle współpracować,
- 3)** W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby bezpośrednio zagrożone pożarem, wybuchem lub innym niebezpieczeństwem, a następnie z pomieszczeń zagrożonych pośrednio tj. zlokalizowanych w sąsiedztwie,
- 4)** Osoby poruszające się o własnych siłach należy kierować zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne,
- 5)** Osoby poszkodowane w wyniku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, nie mogące się poruszać o własnych siłach należy ewakuować w ten sam sposób, przy wykorzystaniu koców, płacht, noszy lub przenosić na rękach,
- 6)** Osoby ewakuowane należy przemieszczać do obiektów znajdujących się w pobliżu nie zagrożonych pożarem, a osoby poszkodowane przekazać zaalarmowanej służbie medycznej,
- 7)** Po ewakuacji ludzi można przystąpić na wyraźne polecenie kierującego działaniami do ewakuacji mienia, przy czym ewakuowane przedmioty należy składać w miejscu dozorowanym przez wyznaczone służby lub Policję.
- 8)** Drzwi ewakuacyjne muszą być otwarte. W przypadku konieczności zamknięcia drzwi ze względów bezpieczeństwa, klucz do nich musi się znajdować w miejscu widocznym, łatwo dostępnym i oznakowanym.

Właściwe oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych, niepalna ich zabudowa oraz wystrój mają istotny wpływ na bezpieczną, szybką i prawidłową ewakuację ludzi!

Poza tym zabronione jest:

- składowanie materiałów palnych oraz stosowanie palnych elementów wystroju wnętrz na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- zastawianie dróg i wyjść ewakuacyjnych w obiektach i pomieszczeniach, w których zostały one wyznaczone.

8. Zabezpieczenie pogorzeliska.

1. Zabezpieczenie miejsca pożaru (wystawienie posterunku pogorzeliska celem uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku).
2. Przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji, powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

Powyższe ustalenia są wywieszone w pomieszczeniach jako **„Zasady alarmowania i sposób postępowania w przypadku powstania pożaru”** z uzupełnieniem o następujące pouczenie:

1. Zasady obowiązują wszystkich pracowników obiektu.
2. Kto wbrew obowiązkowi mimo wezwania nie przystąpi do akcji ratowniczej lub bezpodstawnie odmawia wykonania zarządzeń wydanych przez kierującego akcją podlega karze pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo karze grzywny przewidzianej przepisami.
3. Kto zaniedbuje obowiązki zabezpieczenia przed pożarami obiektów wynikające z przepisów ustawy, złośliwie utrudnia lub uniemożliwia wykonanie zadań straży pożarnych podlega karze przewidzianej przepisami.

ROZDZIAŁ IV Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest obowiązany:

- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Wszelkie prace niebezpieczne pod względem pożarowym, takie jak: spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie i rozmrażanie, prowadzone na terenie obiektu stanowią w większości przypadków zagrożenie możliwością powstania pożaru.

Łuk elektryczny, płomień palnika, rozpryski metalu, nagrzane do wysokiej temperatury elementy metalowe przy zetknięciu z materiałami palnymi mogą łatwo spowodować pożar.

Spawanie lub cięcie palnikiem różnych przewodów, pojemników i aparatury technicznej, nieoczyszczonych dokładnie z resztek łatwo zapalnych cieczy, gazów i pyłów, to pewny pożar lub wybuch.

ABY TEGO UNIKNAĆ NALEŻY BEZWZGLĘDNI PRZESTRZEGAĆ PONIŻSZYCH ZALECEŃ

1. Czynności wstępne.

Zgłaszanie się do pracy i stwierdzenie gotowości do pracy.

Zapoznanie się z zakresem remontu.

Jeżeli jest to pracownik innego podmiotu – zapoznanie się z warunkami i zasadami pracy w obiekcie, oraz ustalenie i określenie zależności osób podmiotu i osób z obiektu.

Ustalenie składu zespołu remontującego i wyznaczenie osoby odpowiedzialnej.

2. Przygotowanie miejsca pracy przed rozpoczęciem.

Przygotowanie placu remontowego:

- teren równy,
- dojazd do remontu dla pojazdów i sprzętu specjalistycznego,
- oznaczenie miejsc niebezpiecznych i zabezpieczenie przed wstępem osób niepowołanych.

Wyłączenie niezbędnych mechanizmów i napędów z ruchu i ich zablokowanie przed samoczynnym włączeniem.

Wyłączenie z zasilania urządzeń elektrycznych, które nie będą używane przy danym remoncie.

Oznaczenie tablicami ostrzegawczymi wyłączników (REMONT – NIE WŁĄCZAĆ)

Sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze lub inne narzędzia niezbędne do wykonania tych prac, są sprawne technicznie, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazów.

Przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny technicznie i odpowiednio dobrany podręczny sprzęt gaśniczy.

Zależnie od sytuacji, w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych należy:

- a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni iskier i cząstek metalu, uszczelniając wszelkie otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych itp. niepalnym materiałem, jak np.: zwilżonymi matami azbestowymi, gliną, gipsem itp.
- b) usunąć na bezpieczną odległość, poza promień zasięgu iskier, wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, występują otwory i szczeliny nie zabezpieczone,
- c) przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nieprzewodzących ciepła, jeżeli niemożliwe jest zastosowanie zabezpieczeń.
- d) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując w tym celu np.: osłony z materiałów niepalnych i nieprzewodzących ciepła, zraszanie wodą itp.
- e) zdjąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp., na taką odległość od miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, aby nie zaistniała możliwość jej zapalenia.
- f) zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa cieplnego, stosując np.: odsunięcie materiałów (w tym również w pomieszczeniach sąsiednich) od przewodów, konstrukcji i urządzeń metalowych poddawanych pracom pożarowo niebezpiecznym, na odległość co najmniej 0,5 m,

Zastosować szczególne środki zabezpieczenia przy pracach pożarowo niebezpiecznych prowadzonych na zbiornikach, pojemnikach, przewodach i aparaturze technologicznej, po łatwo zapalnych gazach, cieczach i pyłach.

Uzyskać zezwolenie (wskazane zezwolenie pisemne) od Kierownika Obiektu lub osoby przez niego upoważnionej, na każdorazowe wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych w miejscach szczególnie zagrożonych możliwością powstania pożaru.

Ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w niniejszej instrukcji.

Stale obserwować miejsce upadku rozprysków spawalniczych, iskier i niezwłocznie likwidować zauważone źródła ognia,

zbierać do wiadra lub pojemnika z piaskiem pozostałości elektrod, tarcz do cięcia i rozżarzonych części metalu.

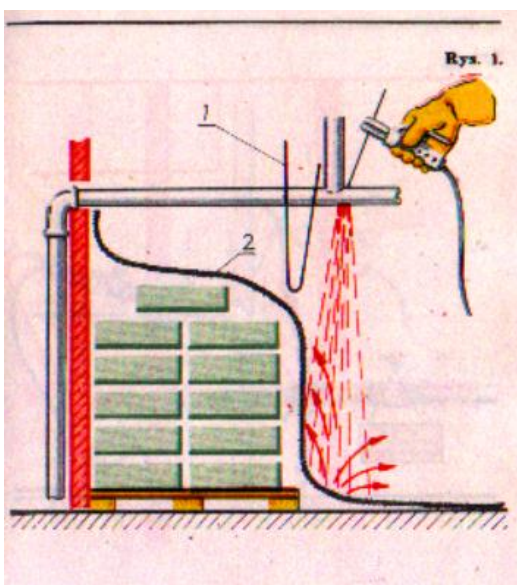
Parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy zraszać wodą zagrożone, palne elementy budynku lub wyposażenia.

Natychmiast przerwać prace w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru lub wybuchu.

W razie powstania pożaru działać zgodnie z instrukcją postępowania na wypadek powstania pożaru.

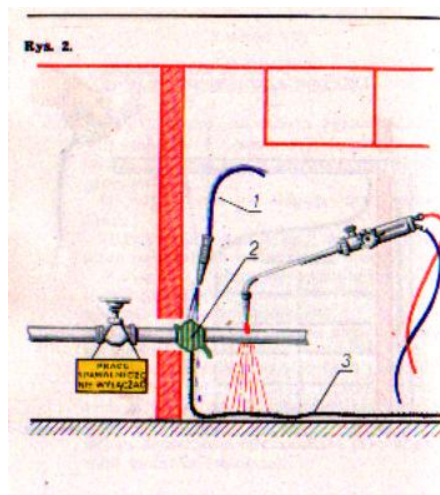
3. W czasie wykonywania pracy należy:

- 3.1. Dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp., nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym.
- 3.2. Zrosić wodą nagrzane, palne elementy budynku i miejsca, w których mogłoby powstać zarzewie ognia.
- 3.3. W kolejnych odstępach czasu, a w razie szczególnego zagrożenia, również w nocy, ponowić kontrolę miejsca i rejonu prowadzonych prac niebezpiecznych pożarowo. Wyniki kontroli odnotować w książce kontroli prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym, która winna znajdować się u Kierownika Obiektu lub konserwatora obiektu.

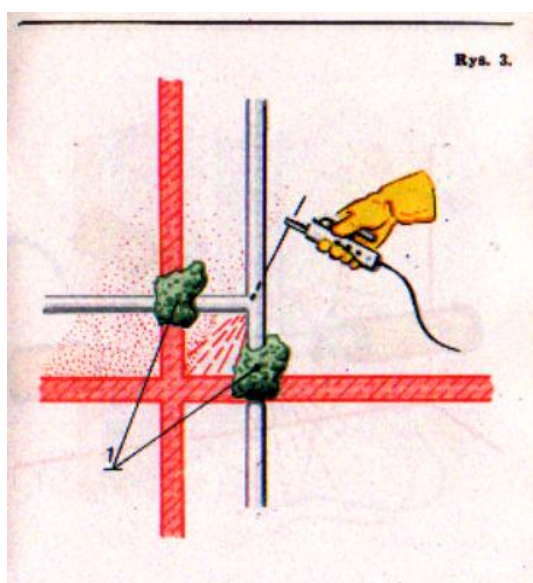
Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:

- 1 – ekran z blachy,
- 2 – koc gaśniczy.

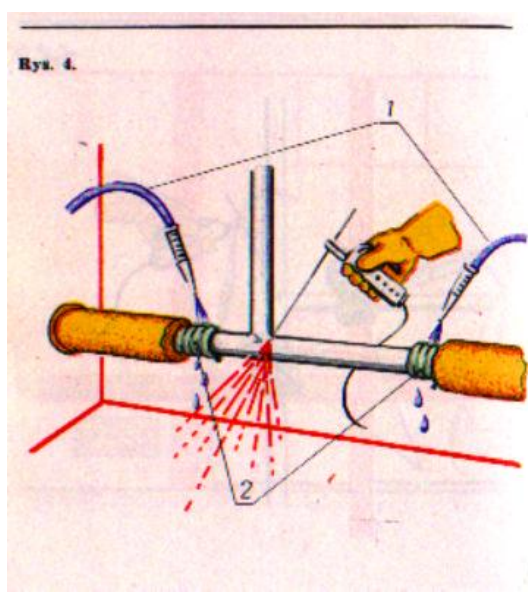

Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić:

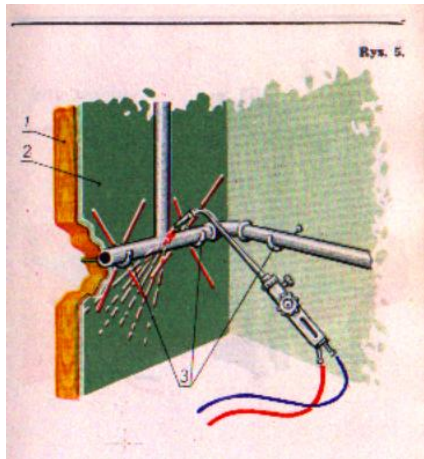
- 1 – przewód doprowadzający wodę,
- 2 – zwoje sznura niepalnego,
- 3 – koc gaśniczy.

Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału - 1

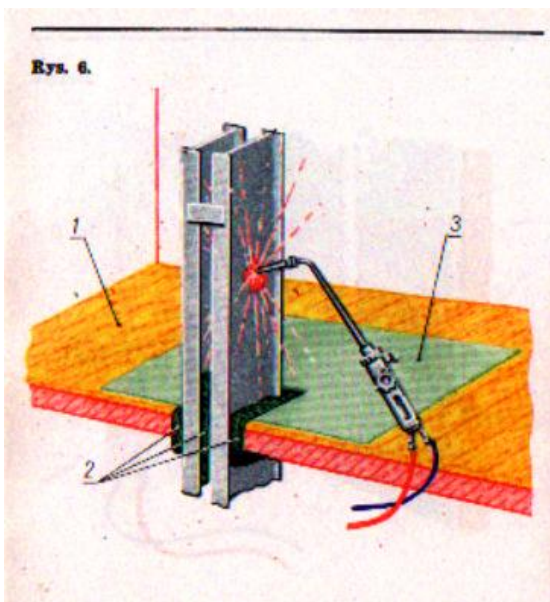
Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo palna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku:

- 1 –przewody doprowadzające wodę,
2 – zwoje sznura niepalnego.

Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić

- 1 – palna ścianka,
2 – niepalna wykładzina,
3 – haki podtrzymujące instalację.

Sposób prawidłowego spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop:

- 1 – drewniany strop,
2 – szczeliwo niezapalne,
3 – koc gaśniczy.

4. Książka kontroli prac spawalniczych i innych prac pożarowo-niebezpiecznych.

Książka kontroli prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym, winna znajdować się u osoby upoważnionej przez Kierownika Obiektu, która zobowiązana jest do jej szczegółowego i systematycznego prowadzenia.

Książka powinna zawierać:

- numer prac pożarowo niebezpiecznych,
- nazwę budynku, pomieszczenia, w którym wykonywano spawanie lub inną pracę z ogniem otwartym,
- datę i godzinę rozpoczęcia spawania lub innej pracy z ogniem otwartym,
- imiona i nazwiska osób wyznaczonych do prac pożarowo niebezpiecznych,
- godzinę przeprowadzenia kontroli toku prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym oraz imię i nazwisko osoby kontrolującej,
- uwagi i polecenia wydane spawaczom lub osobom wykonującym pracę podczas kontroli toku prac,
- datę i godzinę zakończenia prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- datę i godzinę przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę,
- podpisy osób przeprowadzających kontrolę.

6. Obowiązki osób odpowiedzialnych za nadzór i wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych:

6.1. Do obowiązków nadzorującego prace niebezpieczne pożarowo, wykonywane na terenie obiektu, należy:

- znajomość obowiązujących przepisów ppoż. oraz nadzorowanie przestrzegania tych przepisów przez podległych pracowników lub przedstawicieli firm obcych

wykonujących prace pożarowo niebezpieczne na terenie obiektu,

- dopilnowanie, aby przed przystąpieniem do prac wykonane zostały wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla budynku pomieszczenia lub stanowiska spawalniczego,
- sprawdzenie stanowiska spawalniczego lub innego stanowiska pracy, na którym mają być wykonywane prace niebezpieczne pożarowo, jego zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz wydawanie poleceń gwarantujących natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
- wstrzymanie prac niebezpiecznych pożarowo z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

6.2. Do obowiązków spawacza należy:

- posiadanie znajomości obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru,
- sprawdzenie, przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego toku prac,
- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ppoż. ustalonych dla danego rodzaju prac,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do prac, czy stanowisko spawalnicze zostało wyposażone w odpowiedni, sprawny sprzęt gaśniczy,
- rozpoczynanie prac spawalniczych tylko po otrzymaniu zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego, kierującego tokiem prac, po upewnieniu się, że planowane prace spawalnicze zapisane zostały w książce kontroli prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju robót spawalniczych,

- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie pożaru i zameldowanie o tym bezpośredniemu przełożonemu, Kierownikowi Obiektu lub zleceniodawcy,
- meldowanie bezpośredniemu przełożonemu, Kierownikowi Obiektu lub zleceniodawcy o zakończeniu prac spawalniczych, faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w trakcie wykonywania prac spawalniczych,
- dokładne sprawdzenie, po zakończeniu pracy, stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas pracy nie zainicjowano pożaru,
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac spawalniczych.

6.3. Do obowiązków pomocnika spawacza należy:

- znajomość i przestrzeganie przepisów ppoż., a także wytycznych w tym zakresie, określonych dla danego toku robót spawalniczych,
- znajomość sposobów użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru,
- stała obserwacja podczas spawania, miejsc, gdzie padają rozpryski spawalnicze likwidowanie zauważonych źródeł ognia oraz meldowanie o tych faktach natychmiast spawaczowi,
- wykonywanie wszelkich poleceń spawacza oraz organów kontrolnych w zakresie pożarowego zabezpieczenia stanowiska pracy,
- sprawdzenie, każdorazowo, czy podręczny sprzęt gaśniczy, przeznaczony do zabezpieczenia stanowiska spawalniczego i jego otoczenia jest przydatny do natychmiastowego użycia,
- po zakończeniu prac, sprawdzenie wspólnie ze spawaczem, stanowiska pracy i jego otoczenia, czy w trakcie prac spawalniczych nie zainicjowano pożaru,

- przerwanie pracy w razie stwierdzenia sytuacji umożliwiającej powstanie pożaru,
- prowadzenie wpisów do Książki kontroli prac spawalniczych, według posiadanej instrukcji zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- udział w szkoleniach przeciwpożarowych.

Obowiązki dotyczą również osób wykonujących prace inne niż spawalnicze, ale również niebezpieczne pożarowo, na terenie obiektu.

7. Remont.

- 7.1. Demontaż elementów uszkodzonych lub elementów umożliwiających dostęp do tych elementów. Demontaż wykonywany jest zgodnie z:
 - DTR maszyny lub urządzenia,
 - zasadami BHP
 - wiedzą techniczną osób remontujących i nadzorujących.
- 7.2. W przypadku konieczności użycia dźwigu (podnośnika) itp. urządzenia, prace powinny być wykonywane zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia oraz instrukcją bezpiecznego wykonywania prac przy podwieszaniu ciężarów.
- 7.3. W przypadku wykonywania remontu i prac wymagających cięcia i spawania metali, pracę tę może wykonywać osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia. Osoba ta winna stosować przewidziany dla tego stanowiska sprzęt ochronny.
- 7.4. Prace spawalnicze w miejscach i na stanowiskach szczególnie niebezpiecznych wykonuje się za zezwoleniem.

Zabronione jest:

- wykorzystywanie konstrukcji urządzenia lub maszyny jako przewód spawalniczy,
 - spawanie elektryczne urządzenia będącego pod napięciem zasilającym lub sterowniczym,
 - spawanie zbiorników po płynach łatwopalnych lub instalacji zasilającej maszynę w ten płyn. Instalacja paliwowa musi być wymontowana z maszyny i odpowiednio wyczyszczona,
 - wykonywania prac spawalniczych nie objętych poleceniem (umową).
- 7.5. Klejenie na zimno (łączenie) taśm przenośnikowych wykonuje osoba posiadająca ukończone kursy „wulkanizatora: w obecności drugiej (ubezpieczającej) osoby.
- 7.6. Naprawę urządzeń i instalacji elektrycznej wykonuje tylko elektromonter – mechanik ze stosownymi uprawnieniami do naprawy tych urządzeń lub wykonania stosownych pomiarów.

8. Zakończenie remontu.

- 8.1. Sprawdzenie czy wszystkie elementy zostały wymienione i prawidłowo zamocowane.
- 8.2. Usunięcie narzędzi i elementów zbędnych z miejsca remontu.
- 8.3. Zgłoszenie do próbnego odbioru. Wykonanie pomiarów wymaganych dla urządzeń elektrycznych. Wykonanie pomiarów pionowania lub poziomowania przewidzianych dla estakad i podpór.
- 8.4. Próbne uruchomienie maszyny – urządzenia i przeprowadzenie regulacji przewidzianej DTR.
- 8.5. W przypadkach przewidzianych przepisami i zakresem działania wydziału:
- wykonanie próbnych wyłączeń awaryjnych ciągu technologicznego bez obciążenia i pod obciążeniem,

- sporządzenie stosownej dokumentacji remontu (zapisu w książce pracy sprzętu lub książce kontroli okresowych maszyn i urządzeń),
- zgłoszenie dopuszczenia do ruchu i przekazanie maszyny lub urządzenia bezpośredniej obsłudze.

9. Zabezpieczenie obiektu na zmianach nie obsadzonych.

Ustala się następujące zasady zabezpieczenia, dyscypliny i bezpieczeństwa na nieczynnych zmianach roboczych:

1. Osoba kierownictwa obiektu przekazuje dozorczy nadzór obiektu na okres nieczynnych zmian roboczych.
2. Dozorca przyjmujący obiekt powinien sprawdzić zabezpieczenie maszyn i obiektów oraz okresowo kontrolować rejony, w których odbywały się prace na poprzednich zmianach.
3. Obowiązkiem dozorczy jest niedopuszczenie w rejon urządzeń obiektu osób postronnych oraz zabezpieczenie przeciwpożarowe.
4. Dozorca w okresie służby korzysta z portierni, w której czynne jest połączenie telefoniczne oraz wykaz telefonów alarmowych i członków kierownictwa obiektu.

10. Inne ustalenia.

1. Ślusarz – elektromechanik (spawacz) z innego podmiotu w okresie wykonywania pracy na terenie obiektu korzysta z urządzeń i obiektów socjalnych na warunkach jak pracownik.
2. Pracownik innego podmiotu wykonujący prace remontowe na terenie obiektu podlega osobie nadzorującej te prace.
3. Pracownik innego podmiotu lub pracownik obiektu wykonujący określony remont lub przegląd maszyny czy urządzenia, własnym podpisem w stosownej dokumentacji remontu lub przeglądu, potwierdza i gwarantuje jakość oraz prawidłowość wykonanej pracy.

4. Sprawy i zasady nie ujęte w niniejszym rozdziale, które mogą powstać w trakcie określonego remontu lub przeglądu należy wykonywać stosownie do warunków i ogólnie obowiązujących przepisów oraz zasad bezpieczeństwa pożarowego.

ROZDZIAŁ V Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami o ochronie ppoż.

Każda osoba będąca pracownikiem obiektu lub wykonująca na jego rzecz pracę, zobowiązana jest do uczestnictwa w szkoleniu przeciwpożarowym, zgodnie z obowiązującymi programami szkoleń.

1. SZKOLENIE WSTĘPNE.

Każda osoba podejmująca pracę w obiekcie podlega obowiązkowemu szkoleniu wstępnemu obejmującemu m.in. instruktaż w zakresie ogólnych zasad bezpieczeństwa pożarowego obowiązujących na terenie obiektu, instruktaż alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru oraz ogólną charakterystykę występujących zagrożeń pożarowych i wybuchowych.

Osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie szkolenia wstępnego zobowiązana jest do odnotowania go w książce szkoleń wstępnych. Winno być ono potwierdzone podpisami osoby szkolącej i szkolonej.

Szkolenie wstępne przeprowadza osoba upoważniona przez Kierownika Obiektu.

2. SZKOLENIE STANOWISKOWE.

Instruktaż szczegółowy odbywa się bezpośrednio po skierowaniu pracownika na określone stanowisko pracy, w/g programu właściwego dla tego stanowiska.

Jeżeli pracownik zatrudniany jest na kilku stanowiskach, musi przejść przeszkolenie na wszystkich stanowiskach.

Przebieg szkolenia stanowiskowego winien być odnotowany w dzienniku szkolenia.

Szkolenie stanowiskowe przeprowadza bezpośredni przełożony pracownika.

W trakcie szkolenia stanowiskowego, pracownik winien zostać zapoznany oraz posiadać niezbędne wiadomości z następujących zagadnień:

- ✓ zagrożeń pożarowo-wybuchowych na stanowisku pracy ,
- ✓ obsługi urządzeń oraz instalacji ppoż. znajdujących się na wyposażeniu obiektu,
- ✓ warunków i sposobów ewakuacji ze stanowiska pracy,
- ✓ działania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia,

3. SZKOLENIE PODSTAWOWE.

Szkolenie podstawowe obejmuje wszystkich pracowników zatrudnionych w obiekcie. Szkolenie to przeprowadzane jest w/g opracowanych programów. Program szkolenia podstawowego /min. 4godz./ powinien obejmować m.in. tematykę:

- ✓ podstawowe przepisy związane z ochroną ppoż.,
- ✓ zagrożenia występujące na terenie obiektu,
- ✓ sposób postępowania pracownika w razie zauważenia zagrożenia,
- ✓ środki gaśnicze,

podręczny sprzęt gaśniczy:

- ✓ rodzaje,
- ✓ zastosowanie,
- ✓ sposób użycia,

zagadnienia z zakresu ewakuacji:

- ✓ drogi i wyjścia ewakuacyjne,
- ✓ oznakowanie.

I. Winno ono być zakończone sprawdzianem wiadomości i umiejętności pracownika oraz odnotowane w jego aktach personalnych.

II. Zaleca się przeprowadzenie doraźnych szkoleń po zaistniałych zapłonach i pożarach oraz z chwilą ukazania się nowych przepisów zmieniających zasady funkcjonowania ochrony ppoż.

Wszystkie osoby przebywające czasowo w obiekcie powinny być zapoznane z postanowieniami zawartymi w wyciągu z niniejszej instrukcji pn. „Instrukcja postępowania na wypadek pożaru”, który powinien zostać rozwieszony na terenie obiektu!

Uwaga!

Szkolenie specjalistyczne-dotyczy pracowników:

- nadzorujących zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo.**

ROZDZIAŁ VI Zasady i sposoby usuwania zagrożeń pożarowych i wybuchowych.

1. Utrzymanie obiektu.

Użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony przeciwpożarowej oraz utrzymanie w należyтым stanie technicznym zmniejsza ryzyko powstania pożaru. Zgodnie z przepisami prawa budowlanego, obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę:

1. Okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności:
 - elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
 - instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
 - instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).
2. Okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej całego obiektu budowlanego, estetyki obiektu oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Poza okresową kontrolą stanu technicznej sprawności elementów i instalacji budynku, istotną rolę odgrywa codzienna kontrola utrzymania czystości, ładu i porządku w budynku/miejsce pracy. Szczególną kontrolą w tym zakresie powinny być objęte pomieszczenia, w których występują materiały łatwo palne.

Jednym z kolejnych i zarazem ważnych zadań jest regularna inspekcja dróg ewakuacyjnych i pożarowych dla zapewnienia, że są wolne od wszelkich przeszkód. Szczególną uwagę należy zwrócić na te części ciągów komunikacyjnych, które przebiegają w pobliżu wnęk, bram, ramp rozładowniczych lub punktów dostawczych. Tam gdzie jest

to konieczne, należy nanieść odporne na ścieranie linie wyznaczające obszary, których nie wolno zastawiać. Kontrolując drogi ewakuacyjne należy pamiętać także o sprawdzeniu stanu technicznego, poprzez oględziny zewnętrzne urządzeń służących do ewakuacji. Również schody służące do ewakuacji znajdujące się na zewnątrz obiektu, powinny być stale oczyszczane z wiszących na nich gałęzi drzew czy też zalegających na stopniach schodów mokrych liści. W okresie zimowym, w zależności od warunków atmosferycznych, często należy oczyszczać zewnętrzne drogi i schody ze śniegu lub lodu nawet do kilku razy dziennie.

Ponadto regularna kontrola obiektu powinna obejmować przestrzeganie zasad bezpiecznego magazynowania gazów palnych i cieczy palnych oraz przestrzegania przez pracowników czynności i prac zabronionych, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się lub utrudnianie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.

2. Kontrola śmieci i odpadów.

Utrzymanie w obiektach porządku i czystości jest jednym z podstawowych elementów zapobiegania pożarom. Dotyczy to w szczególności wszelkich odpadków, śmieci i zanieczyszczeń, które powstają przy produkcji, transporcie i magazynowaniu towarów. Ryzyko pożarowe tkwi tutaj w fakcie, że są to na ogół materiały łatwo palne, występujące zazwyczaj w postaci rozdrobnionej, a więc bardzo podatne na zapalenie. Ponadto mają do siebie, że są nieuniknionym produktem wszelkich działań człowieka, gromadzą się bardzo szybko i niepostrzeżenie. Dlatego też wszystkie śmiecie i odpady, a w szczególności nagromadzone materiały palne, powinny być regularnie usuwane z pomieszczeń/ miejsc pracy i wyrzucane do metalowych kontenerów usytuowanych na zewnątrz, w bezpiecznej odległości od obiektu. Zaleca się, aby kontener na śmieci i odpady był wyposażony w pokrywę.

Należy pamiętać, aby wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub spalanie śmieci i odpadków nie spowodowało zapalenia się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych.

Chwasty, trawa oraz krzaki powinny być stale przycinane (koszone), a następnie usuwane. Szczególnie w okresie letnim zapobiega to tworzeniu się suchych – łatwo palnych materiałów.

3. Palenie tytoniu.

Nie zgaszone papierosy stanowią źródła ciepła charakteryzujące się temperaturą żaru tytoniowego, wynoszącą od 190°C do 700°C, przy czym temperatury te zależne są od szeregu czynników – między innymi od rodzaju tytoniu i stopnia rozdrobnienia tytoniu i jego wilgotności.

Według rozporządzenia MPiPS z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych zasad bhp, palenie tytoniu w zakładach pracy jest dozwolone wyłącznie w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach (palarniach) lub innych wyodrębnionych miejscach wyposażonych w dostateczną ilość popielniczek.

Ostatnie lata po wprowadzeniu ww. aktów prawnych potwierdziły, że wprowadzenie całkowitego zakazu palenia bez tworzenia wyodrębnionych miejsc – palarni jest niepraktyczne. Nałogowi palacze często łamią zakaz, paląc w ukryciu, zostawiając niedopałki czym powodują wzrost ryzyka pożarowego. Dlatego też w obiektach gdzie nie ma wyodrębnionych miejsc do palenia, kontrola przestrzegania zakazu palenia musi być szczególnie wzmożona.

4. Ryzyko podpalenia.

Podpalenie jest jedną z najczęstszych przyczyn powstania bardzo dużych pożarów i zarazem czynem o znamionach przestępstwa. Warto podkreślić, że podstawowymi czynnikami zmniejszającymi wielkość potencjalnych strat z tego tytułu są dobra ochrona obiektu oraz ochrona przeciwpożarowa. Pożary spowodowane podpaleniem zwykle są duże i przynoszą duże straty materialne, ponieważ podpalacze wybierają najczęściej idealne warunki do jego powstania i rozwoju. Do takich sprzyjających warunków można zaliczyć:

- możliwość wniesienia cieczy łatwo palnych, np. benzyna, następnie rozlanie i podpalenie,
- możliwość zainicjowania pożaru w wielu miejscach,
- intensywna wentylacja pomieszczeń spowodowana pootwieranymi oknami i drzwiami,

- możliwość zainicjowania pożaru w pomieszczeniach (obszarach) o dużym obciążeniu ogniowym tj. np. magazyn cieczy łatwopalnych, magazyn gazów technicznych, magazyn papieru itp.,
- próba sabotażu, np. zniszczenie instalacji sygnalizacji pożaru itp.

Należy pamiętać, że podpalacze lubią pracować pod przykryciem ciemności tj. w późnych godzinach nocnych. Jedną z najczęstszych pospolitych form podpalenia jest wrzucenie palącego się materiału lub pojemnika, np. butelki z cieczą łatwo palną przez nie zabezpieczone otwory okienne.

5. Prowadzenie dokumentacji.

Zgodnie z art. 64 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane, właściciel lub zarządca jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku lub obiektu budowlanego, **„Książkę obiektu budowlanego”**. Wzór książki oraz sposób jej prowadzenia został określony w rozporządzeniu MSWiA z dnia 19 października 1998r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 135). Książka jest przeznaczona do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego. Wpisy do książki obiektu obejmują podstawowe dane identyfikacyjne obiektu (rodzaj obiektu, adres, właściciel – zarządca, protokół odbioru obiektu, pozwolenie na użytkowanie itd.), dane ogólne o obiekcie budowlanym wraz z wykazem dokumentacji technicznej, plan sytuacyjny obiektu, wykaz protokołów kontroli okresowych stanu technicznej sprawności obiektu – w rozbiciu na kontrole przeprowadzane co najmniej raz w roku i co 5 lat.

Wzór wykazu protokołów kontroli okresowych zamieszczony w książce obiektu obrazuje poniższa tabela.

WYKAZ PROTOKOŁÓW KONTROLI OKRESOWYCH STANU TECHNICZNEJ SPRAWNOŚCI OBIEKTU

Lp.	Data Kontroli	Nr protokołu	Zakres robót remontowych określonych w protokole kontroli	Data wykonania robót
1	2	3	4	5

Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany udostępnić książkę oraz protokoły z kontroli, pomiarów, badań, oceny i ekspertyzy dotyczące stanu technicznego obiektu, przedstawicielom właściwego organu nadzoru budowlanego oraz innych jednostek organizacyjnych i organów państwowych upoważnionych do kontroli utrzymania obiektów budowlanych we właściwym stanie technicznym oraz kontroli przestrzegania obowiązujących w budownictwie.

Poza prowadzeniem rejestru badań i kontroli w zakresie utrzymania obiektu, niezbędne jest prowadzenie dokumentacji dotyczącej badań technicznych i czynności konserwacyjnych sprzętu pożarniczego, współpracy z kontrahentami, szkoleń pracowników i ćwiczeń przeciwpożarowych, oceny ryzyka pożarowego itp. W praktyce cała dokumentacja może być prowadzona w formie książki, odrębnych książek dla poszczególnych zagadnień lub w segregatorze itp. formach.

Forma ewidencji badań technicznych i czynności konserwacyjnych sprzętu pożarniczego jest bardzo często ustalona przez producenta lub firmę upoważnioną do ww. czynności (zakłady serwisowe).

ROZDZIAŁ VII Charakterystyczne potencjalne źródła powstania pożaru obiektu.

Należy mieć świadomość, że pomimo podejmowanych środków prewencyjnych, takich jak zapewnienie pełnej sprawności urządzeń i instalacji technicznych, właściwy nadzór i zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych, prawidłowe składowanie towarów, właściwa gospodarka odpadami, pożary jednak powstają. Świadczą o tym dobitnie statystyki.

Wskazują one m.in., że największy odsetek przyczyn pożarów stanowią podpalenia a także nieostrożność pracowników i osób przebywających na terenie obiektu, na którą składają się:

1. porzucenie niedopałka papierosa lub zapalki do kosza na śmieci wypełnionego materiałami palnymi lub na inne palne materiały przez pracowników lub osoby z zewnątrz,
2. wysypywanie popiołu z popielniczek do palnego lub wypełnionego materiałami palnymi kosza,
3. użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
4. pozostawianie bez nadzoru urządzeń elektrycznych takich jak grzałki, czajniki, grzejnik elekt., żelazka o ile w instrukcji użytkowania określonej przez producenta brak jest wyraźnego stwierdzenia o dopuszczeniu takiej możliwości,
5. pozostawienie otwartego ognia (świeca, lampa) na podłożu palnym lub w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych,
6. przechowywanie lub ustawianie materiałów palnych w bezpośrednim sąsiedztwie punktów świetlnych instalacji elektrycznej, szczególnie w przypadku, gdy punkty te nie są osłonięte kloszami wykonanymi z materiałów niepalnych,
7. podgrzewanie na otwartym ogniu środków w skład których wchodzi substancje łatwo zapalne (pasta do podłóg, farba itp.),

Możliwość powstania pożaru w obiekcie jest również związana z następującymi zaniedbaniami, brakami, usterkami a także wykonywanymi czynnościami:

1. rozmrażanie lub podgrzewanie instalacji grzewczych lub innych instalacji przy pomocy urządzeń pracujących na otwartym płomieniu,
2. nieprzestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używania ognia otwartego w miejscach, gdzie jest to zabronione,
3. niewłaściwe lub niezgodne z przepisami wykonywanie prac pożarowo - niebezpiecznych i innych prac z ogniem otwartym,
4. brak zachowania bezpiecznych odległości podczas składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
5. używanie kuchenek zasilanych gazem propan-butan z butli, w miejscach do tego celu nie przeznaczonych i niezgodnie z instrukcją obsługi,
6. przechowywanie w obiekcie więcej niż 10 l cieczy palnych o temp. zapłonu mniejszej niż 21° Celsjusza oraz więcej niż 50 l cieczy o temp. zapłonu od 21° do 55° Celsjusza,
7. nieprzestrzeganie zakazu magazynowania, w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszu, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych ogólnie dostępnych pomieszczeniach obiektu, materiałów niebezpiecznych pożarowo tj. cieczy palnych o temp. zapłonu poniżej 55° Celsjusza, gazów palnych, ciał stałych wytwarzających w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, materiałów mających skłonności do samozapalenia, ciał stałych o temp. samozapalenia poniżej 200° Celsjusza.

Wady i usterki instalacji elektrycznej, są często przyczyną powstania pożaru, szczególnie w przypadkach, gdy:

- a) instalacja jest przeciążona,
- b) przewody instalacji są uszkodzone,
- c) izolacja przewodów elektrycznych jest uszkodzona lub przemoknięta,
- d) przewody instalacji elektrycznej oraz osprzęt, znajdują się bezpośrednio na materiale palnym lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie,

- e) wykonywane są naprawy instalacji przez osoby nie posiadające wymaganych w tym zakresie uprawnień,
- f) używa się urządzeń i maszyn zasilanych energią elektryczną wykazujących usterki techniczne,
- g) stosuje się nieoryginalne wkładki topikowe lub inne elementy instalacji, czy osprzętu elektrycznego,
- h) urządzenia elektryczne zasila się za pomocą prowizorycznych podłączeń,
- i) nie wykonuje się pomiarów instalacji elektrycznych,
- j) nie usuwa się usterek instalacji stwierdzonych podczas przeglądów technicznych,
- k) pozostawia się bez nadzoru urządzenia zasilane energią elektryczną nie przewidziane przez producenta do pracy ciągłej,

Niewłaściwa eksploatacja lub wykonanie przewodów kominowych może stać się przyczyną pożaru, a w szczególności, gdy:

- a) przewody są wykonane z elementów palnych,
- b) w ścianach przewodów występują pęknięcia i nieszczelności, nie przestrzega się nakazu terminowych przeglądów i czyszczeń przewodów kominowych.
- c) nie usuwa się stwierdzonych nieprawidłowości podczas przeglądów technicznych.

Niewłaściwa eksploatacja lub wykonanie instalacji wentylacyjnej może stać się przyczyną pożaru, a w szczególności, gdy:

- a) instalacja wykonana jest z elementów palnych,
- b) nie przestrzega się nakazu częstego czyszczenia jej powierzchni z kurzu, pyłu i łatwopalnych materiałów jakie często się na niej znajdują,
- c) nie przestrzega się terminowości przeglądów technicznych instalacji
- d) braku dbałości o właściwy stan techniczny i eksploatację silników napędzających wentylatory,
- e) prowadzenia przewodami wentylacyjnymi wszelkiego rodzaju instalacji (elektrycznych, gazowych i innych).

Przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach do tego nie celu nie przystosowanych jest zabronione !

Maszyny i urządzenia mogą być przyczyną pożaru szczególnie, gdy na bieżąco nie prowadzi się przeglądów, napraw i konserwacji zgodnie z zaleceniami producenta oraz, gdy dopuszcza się do użytkowania maszyny w złym stanie technicznym.

ROZDZIAŁ VIII Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego w obiekcie ponosi **Wójt Gminy**.

Do obowiązków Wójta Gminy należy w szczególności:

- Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych pomieszczeń.
- Zapewnienie wyposażenia budynku i pomieszczeń w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz utrzymywanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej przez zapewnienie systematycznej konserwacji.
- Wyposażenie budynku i pomieszczeń w odpowiednie ilości instrukcji alarmowych, tablic informacyjnych i znaków bezpieczeństwa (oznakowanie dróg ewakuacyjnych, urządzeń elektrycznych, zakaz używania ognia otwartego, miejsc usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego itp.).
- Zapewnienie w budynku ładu i porządku szczególnie na drogach komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, służących do ewakuacji ludzi i mienia w przypadku powstania pożaru.
- Zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników.
- Przygotowanie do prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej.
- Ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru, wybuchu lub innego miejscowego zagrożenia.
- Nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w Zasadach Bezpieczeństwa...oraz w przepisach ogólnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru lub wybuchu.
- Przeprowadzanie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w budynku.

- Podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego zajmowanych pomieszczeń.

Wszyscy pracownicy ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonych im mienia, a w szczególności obowiązani są:

- Przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w pomieszczeniach obiektu.
- Dopilnować właściwego rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Przestrzegać właściwego przechowywania i stosowania materiałów łatwo zapalnych.
- Po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczenia, stanowiska pracy, odłączenia od napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych nie przeznaczonych do pracy ciągłej, wygaszenia oświetlenia.

Pracownicy zobowiązani są również do:

- Kontrolowania obiektu szczególnie w godzinach popołudniowych i nocnych.
- Znajomości rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, zewnętrznych punktów czerpania wody, dróg dojazdowych do budynków, miejsc o szczególnym zagrożeniu pożarowym, rozmieszczenia tablic rozdzielczo-bezpiecznikowych, głównego wyłącznika energii elektrycznej, wewnętrznych dróg i wyjść ewakuacyjnych.
- Znajomości zasad alarmowania w wypadku powstania pożaru jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Kierownika.
- Podjęcia działań ratowniczo-gaśniczych do czasu przybycia Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
- Zapewnienia utrzymania porządku w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej.
- Udzielenia dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej wszelkich informacji mających wpływ na sprawne prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej.

- Wszyscy pracownicy obowiązani są przestrzegać przepisy dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń w budynku, a w szczególności:
 - Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów oraz ściśle je przestrzegać.
 - Dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na własnym stanowisku pracy.
 - Usuwać wszelkie nieprawidłowości, które mogą stać się przyczyną pożaru.
 - Brać udział w okresowym szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
 - W przypadku pożaru brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją ratowniczo-gaśniczą.

ROZDZIAŁ IX Możliwości rozprzestrzeniania się **pożaru w obiekcie.**

Możliwość rozprzestrzenienia się ewentualnego pożaru na terenie obiektu, wynika z następujących okoliczności:

- 1)** Palnych elementów wystroju wnętrz,
- 2)** Ewentualnego braku lub nieprawidłowego rozmieszczenia etatowych ilości podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 3)** Niesprawności podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 4)** Opóźnionego wykrycia pożaru, będącego następstwem:
 - powstania pożaru w pomieszczeniach zamkniętym lub odległych od osób dyżurujących.
 - braku kontroli miejsc, gdzie wykonywane były prace pożarowo niebezpieczne.
- 5)** Opóźnionego zaalarmowania Państwowej Straży Pożarnej, będącego następstwem:
 - braku lub awarii na miejscu w obiekcie lub niewłaściwego rodzaju środka łączności alarmowej,
 - zwłoki w uzyskaniu połączenia z Państwową Strażą Pożarną,
 - utrudnionego połączenia,
 - prowadzenia nieudanej akcji gaśniczej przez pracowników obiektu przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (przeceniania swoich możliwości) bez równoczesnego poinformowania Straży Pożarnej.
- 6)** Opóźnionego podjęcia działań zmierzających do likwidacji źródła pożaru w zarodku, będącego efektem:
 - braku obsady dyżurnej, zwłaszcza w porze nocnej,
 - braku na oznakowanych stanowiskach podręcznego sprzętu gaśniczego i środków gaśniczych,
 - nie zadziałania podręcznego sprzętu gaśniczego, spowodowanego brakiem konserwacji i napraw,
 - braku umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego przez kadrę jak i osoby przebywające na terenie obiektu tylko czasowo,
 - braku możliwości szybkiego dotarcia do pomieszczeń, w których został wykryty pożar,

7)Opóźnionego przystąpienia do akcji jednostek straży pożarnej będącego następstwem:

- nieprecyzyjnego określenia przez osobę zgłaszającą, adresu obiektu, w którym powstał pożar,
- zatarasowania dojazdu ciężkim wozom bojowym Straży Pożarnej, przez nieprawidłowo parkujące samochody osobowe na terenie obiektu jak i poza nim.

8)Utrudnionych warunków prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, będącego następstwem całego szeregu okoliczności, a w ich liczbie przede wszystkim:

- braku lub niedostatecznej ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, co może mieć miejsce w przypadku uszkodzenia lub likwidacji znajdującego się w pobliżu obiektów hydrantów,
/niewłaściwa eksploatacja i konserwacja/
- braku efektywnej pomocy personelu w prowadzeniu działań ewakuacyjnych i ratowniczych

9)Ponad to, na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru na terenie obiektu mogą mieć wpływ :

- palny wystrój wnętrz, a szczególnie dróg ewakuacyjnych,
- brak przestrzegania postanowień instrukcji, regulaminów i przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących na terenie obiektu przez pracowników i osoby w nim przebywające,
- niezgodne z obowiązującymi przepisami magazynowanie palnych artykułów i opakowań,
- niewłaściwe przeprowadzenie akcji gaśniczej we wstępnej fazie trwania pożaru,
- brak właściwego wyposażenia stanowisk podręcznego sprzętu gaśniczego,
- brak umiejętności obsługi sprzętu gaśniczego przez osoby pracujące na terenie obiektu.

ROZDZIAŁ X Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników obiektu oraz osób prowadzących jakąkolwiek działalność na jego terenie należy zapobieganie możliwości powstania pożaru.

Reguluje to szczegółowo rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Na terenie obiektu zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnianie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1.** Używanie otwartego ognia i palenie tytoniu na terenie całego obiektu /oprócz miejsc wyznaczonych przez Wójta Gminy, odpowiednio oznakowanych i zabezpieczonych/,
- 2.** Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych, spawalniczych i innych prac z użyciem ognia otwartego niezgodnie z postanowieniami niniejszej instrukcji.
- 3.** Rozgrzewanie za pomocą ognia otwartego smoły i innych materiałów palnych w odległości mniejszej niż 5m od obiektu,
- 4.** Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji.
- 5.** Przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100⁰ Celsjusza.
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzenia instalacji odgromowej.
- 6.** Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym.
- 7.** Wykonywanie jakichkolwiek napraw instalacji elektrycznych, ogrzewczych wentylacyjnych i gazowych przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień.

- 8.** Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli nie zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki,
- 9.** Instalowanie opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych jak: wyłączniki, przełączniki, gniazdka wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
- 10.** Przechowywanie cieczy palnych (lakiery, rozpuszczalniki itp.) w pojemnikach wykonanych z materiałów palnych lub niezabezpieczonych przed stłuczeniem, powodujących elektryczność statyczną pozbawionych szczelnych zamknięć.
- 11.** Pozostawianie po zakończonej pracy nie wyłączonych urządzeń elektrycznych oraz gazowych, a także oświetlenia, jeżeli nie pracuje ono w systemie ciągłym.
- 12.** Zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych.
- 13.** Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - stanowisk podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - skrzynek rozdzielczych instalacji elektrycznej,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników głównych energii elektrycznej i gazu.

ROZDZIAŁ XI Podstawy prawne

Niniejsza instrukcja została opracowana w oparciu o następujące podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r **o ochronie przeciwpożarowej**.
(Dz. U. z 1991r. Nr 81, poz. 350 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r **o Państwowej Straży Pożarnej**.
(Dz. U. Nr 88 z 1991r., poz. 400; zm.: Dz. U. z 1992r. Nr 21, poz. 86, Nr 54, poz. 254, z 1994r. Nr 53, poz. 214, z 1995r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163, z 1996r. Nr 106, poz. 496, Nr 152, poz. 723).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. **Prawo budowlane**.
(Dz. U. z 1994r. Nr 89, poz. 414 zm.: Dz. U. z 1996r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496, Nr 146, poz. 680).
(Dz. U. Nr 121, poz. 1138)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. **w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej**.
(Dz. U. Nr 121, poz. 1137)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. **w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych**.
(Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 stycznia 2002 r. **w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących autostrad płatnych**.
(Dz. U. Nr 12, poz. 116)
7. Rozporządzenie Ministrów Energetyki i Energii Atomowej oraz Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dn.17 maja 1980 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem**.
(Dz. U. z 1980r., Nr 13, poz. 43).

8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1993 roku **w sprawie szczegółowych zasad przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego oraz warunków, którym powinny odpowiadać drogi pożarowe.**

(Dz. U. z 1993r. nr 8, poz. 42).

9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. **w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.**

(Dz. U. Nr 62 poz. 285)

10. PN-75/M-51000 Sprzęt pożarniczy. Podział i nazwy.

11. PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

12. PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji **z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.**

(Dz. U. 2010r. Nr 109, poz. 719)

ZAŁĄCZNIK NR 1

..... dn.

ZEZWOLENIE

na przeprowadzenie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych.

1.Miejsce prowadzenia prac

2.Rodzaj prac

3.Czas wykonania prac: dnia....., od godz.do godz.

4.Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu wykonywania prac

.....

.....

5.Sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia prac przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu)

.....

.....

.....

6.Środki zabezpieczenia:

a)przeciwpożarowe

b)BHP

c)inne

7.Sposób wykonania prac

.....

.....

8.Odpowiedzialni za:

a)przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac:

..... Wykonano:

(imię i nazwisko)

(podpis)

b)wyłączenie spod napięcia:

..... Wykonano:

(imię i nazwisko)

(podpis)

9. ZEZWALAM NA ROZPOCZĘCIE ROBÓT:

.....

(podpis Wójta)

10. Pracę zakończono dnia..... o godz.

11. Miejsce prowadzenia robót sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących spowodować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

..... Skontrolował:

(podpis odbierającego)

12. Prowadzenie kontroli miejsca prowadzenia prac powierzono

..... w odstępach co godziny od godziny do
godziny (nie krócej niż przez 12 godzin).

.....

(podpis zobowiązanego do kontroli)

ZAŁĄCZNIK NR 2**KSIĄŻKA KONTROLI PRAC SPAWALNICZYCH I INNYCH PRAC
Z OGNIEM OTWARTYM.**

Lp	Nazwa pomieszczenia, w którym prowadzone będą prace spawalnicze lub inne prace z ogniem otwartym.	Data i godz. Rozpo- częcia prac	Imiona i Nazwiska Spawaczy	Godzina przepro- wadzenia kontroli prac, nazwisko i imię osoby kontrolującej	Uwagi, pole- cenia wydane spawaczom podczas kontroli.	Data i Godz. Zakoń- czenia prac.	Data i godz. Kontroli Zakoń- czenia prac	Imiona i nazwiska Osób przeprowadza- jących kontrolę	Podpisy osób przepro- wadzających kontrolę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Załącznik Nr3

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.

I. ALARMOWANIE.

1. Kto zauważy pożar na terenie obiektu, obowiązany jest niezwłocznie:

- krzykiem „Pali się” ostrzec osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- powiadomić przełożonego,
- powiadomić straż pożarną.

-STRAŻ POŻARNA

TEL. 998

- Wójt Gminy

TEL.

2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali?
- co się pali: np. szafa na korytarzu,
- na którym piętrze się pali?
- czy są zagrożeni ludzie?
- swoje nazwisko oraz numer telefonu, z którego się dzwoni.

UWAGA: odłożyć słuchawkę dopiero po stwierdzeniu dyspozytora straży, że informacja została przyjęta.

3. Decyzję o ogłoszeniu ewakuacji podejmuje Wójt Gminy, lub osoba go zastępująca po upewnieniu się o realności zagrożenia.

4. Decyzję należy ogłosić przy pomocy gońców i telefonicznie.

5. Zachować spokój i nie dopuścić do powstania paniki.

6. W razie potrzeby (wypadek, awaria),alarmować:

Pogotowie Ratunkowe

TEL.999

Policję

TEL.997

Pogotowie Energetyczne

TEL.991

Pogotowie Gazowe

TEL.992

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA.

1. Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego.
2. Do czasu przyjazdu Straży Pożarnej, akcją kieruje Wójt Gminy lub osoba przez niego upoważniona.
3. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać, że należy:
 - a) w pierwszej kolejności prowadzić ewakuację ludzi,
 - b) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
 - c) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności: butle z gazami sprężonymi oraz pojemniki z cieczami łatwo zapalnymi,
 - d) nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar,
 - e) szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III. UWAGI KOŃCOWE.

Na podstawie art. 9, ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351 z późn. zm.):

"Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej, bądź policję, wójta lub sołtysa."

Załącznik Nr 4

....., dn.

.....
(nazwisko i imię)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem (am) zapoznany (a) z treścią
„INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”
oraz przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi na terenie

.....
i zobowiązuję się do ich ścisłego przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)

....., dn.

.....
(nazwisko i imię)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem (am) zapoznany (a) z treścią
„INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”
oraz przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi na terenie

.....
i zobowiązuję się do ich ścisłego przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)

Załącznik Nr 5 Plan sytuacyjny obiektu

Załącznik Nr 6 Rzut obiektu

Inne załączniki:

Z A R Z Ä D Z E N I E N r

Wójtą Gminy

z dnia

w sprawie wprowadzenia „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”

Na podstawie Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej(Dz. U. 1991r. nr 81, poz.351), oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia **7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. 2010r. Nr 109, poz. 719)** zarządzam co następuje:

§ 1

Wprowadzam „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Gminy Drużbice” obowiązującą wszystkich pracowników.

§ 2

„Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego Urzędu Gminy Drużbice”, stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3

Pracowników funkcyjnych nadzoru zobowiązuje do zapoznania podległych im pracowników z „Instrukcją” i dopilnowania podpisania oświadczeń, które należy przekazać niezwłocznie do komórki kadrowej obiektu.

§ 4

Pracownika d/s kadrowych obiektu zobowiązuje do zebrania oświadczeń i umieszczenia ich w teczkach akt osobowych pracowników.

§ 5

Zarządzenie obowiązuje z dniem podpisania.

.....
(pieczęć Urzędu Gminy)

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że Pan/i/

.....
Zatrudniony/a/ na stanowisku

.....
W dniu został/a/ przeszkolony/a/ w zakresie znajomości aktualnie
Obowiązujących przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

Szkolenie niniejsze obejmowało następujące zagadnienia z zakresu
Ochrony przeciwpożarowej.

1. Aktualnie obowiązujące akty prawne dotyczące ochrony przeciwpożarowej.
2. Znajomość zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń
występujących na terenie zakładu pracy.
3. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.
4. Zasady prowadzenia ewakuacji osób i mienia.
5. Znajomości rodzajów, budowy i zasad działania podręcznego sprzętu gaśniczego.
6. Oznakowania budynków i pomieszczeń zakładu pracy tablicami informacyjno
ostrzegawczymi z zakresu ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji.
7. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego
zagrożenia.

Czas trwania szkolenia wynosi 8 godzin, z czego 7 godzin przeznaczono na
Wykłady, a 1 godzinę na zajęcia praktyczne z podręcznym sprzętem gaśniczym.

.....
(podpis osoby szkolonej)

.....
Technik Pożarnictwa